

Ministerieel besluit tot definitieve bescherming als stadsgezicht van de Markt en Burg met omgeving in Brugge

DE VLAAMSE MINISTER VAN BUITENLANDS BELEID EN ONROEREND ERFGOED,

Gelet op het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013, artikel 6.1.1, laatst gewijzigd bij het decreet van 4 april 2014;

Gelet op het besluit van de Vlaamse Regering van 25 juli 2014 tot bepaling van de bevoegdheden van de leden van de Vlaamse Regering, artikel 6, 1°;

Gelet op het ministerieel besluit van 14 juni 2016 tot voorlopige bescherming als stadsgezicht van de Markt en Burg met omgeving in Brugge;

Gelet op het openbaar onderzoek dat gehouden is van 1 september 2016 tot en met 30 september 2016 en waarvan de behandeling van de bezwaren en het advies van de gemeente is opgenomen in bijlage;

Gelet op de hoorzitting, georganiseerd door de Stad Brugge op 14 september 2016 waarvan het verslag en de behandeling van de conclusies ervan zijn opgenomen in bijlage;

Overwegende dat het waarderend onderzoek, waarvan de resultaten zijn opgenomen in het beschermingsdossier, de erfgoedwaarde van de Markt en Burg met omgeving in Brugge aantoot;

Overwegende dat de Markt en Burg met omgeving in Brugge een historische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Het stadsgezicht van de Markt en Burg met omgeving omvat belangrijke historische pleinen en straten die een rol hebben gespeeld in de ontwikkeling van de stad Brugge. Ze vormen binnen de stad uitzonderlijke stedelijke structuren, die gekenmerkt zijn door een architectuur die fasegewijs tot stand is gekomen. De aanwezige structuren en de bebouwing zijn het resultaat van opeenvolgende politieke, sociale, culturele en economische gebeurtenissen die plaats vonden door de eeuwen heen. Ze hebben gezorgd voor een opmerkelijke historische gelaagdheid in het stadsbeeld.

Langsheen de pleinen en de zichtassen is een beeldbepalende en heterogene bebouwing tot stand gekomen, dit getuigt van de evolutie van de stad binnen de eerste stadsomwalling. Hierbij spelen de Markt als economisch centrum en de Burg als bestuurlijk centrum een essentiële rol.

De Burg wordt als grafelijke versterkte burcht uitgebouwd onder graaf Arnulf I (889-965). In de loop van de 10de eeuw wordt een veldstenen burchtmuur gebouwd rondom de grafelijke residentie en vermoedelijk ook rond de Sint-Donaaskerk. De Blinde Ezelstraat is de locatie van de voormalige zuidelijke burchtpoort. Tijdens het bewind van graaf Lodewijk van Maele (1346-1384) wordt op de Burg op de plaats van het Grafelijke Gijzelhuis het gotische stadhuis gebouwd. Vanaf dan wordt de Burg niet langer beheerst door de grafelijke maar door de stedelijke macht. In de loop van de 16de eeuw wijzigt het uitzicht van de Burg grondig met het bouwen van een trappenhuis als toegang tot de bovenkapel van de Heilige Bloedkapel en van de Criminele Griffie. In de zuidoostelijke hoek wordt circa 1534-1537 de Burgerlijke Griffie

gebouwd. De Proosdij wordt in 1662-1665 gebouwd tegenaan de Sint-Donaaskerk. In 1726 wordt de classicistische vleugel van het Landhuis van het Brugse Vrije gebouwd.

Brugge wordt in de periode 1280-1480 gekenmerkt door een economische welvaart. Hierbij speelt de Markt een centrale rol. In 1240 wordt gestart met het bouwen van het complex Belfort-Hal en omwille van het plaatsgebrek wordt in 1284 aan de oostzijde van de Markt de Waterhal gebouwd over de Kraanrei. In de 18de eeuw wijzigt het uitzicht van de Markt onder invloed van de verplaatsing van het commerciële centrum naar de Coupure, hierdoor wordt de Waterhal niet meer gebruikt. In plaats van de Waterhal komt een classicistisch complex aan de oostzijde van de Markt. Dit complex wordt onder invloed van het katholiek bewind en de romantische stroming vanaf 1885 vervangen door een neogotische gevelwand.

Na de afbraak van de Sint-Donaaskerk op de Burg in 1799 verwerft de stad circa. 1807 de gronden en begint met de aanleg van de Burgstraat. Het plein krijgt hierdoor een tweeledige structuur die tot op heden is bewaard gebleven. Het classicistisch uitzicht van de noordzijde van de Burg gaat verloren door de afbraak in 1963 van de classicistische vleugel aan de westzijde en de afbraak aan de oostzijde van neo-Brugse en laat classicistische panden in 1987. Naar aanleiding van deze werken werden resten gevonden van het Romaanse koor van de Sint-Donaaskerk, de oostmuur van het kapittelklooster, meer bepaald van het dormitorium, en de burchtmuur.

De Eiermarkt ten noorden van de Markt gelegen, heeft oorspronkelijk een marktfunctie en is nauw verbonden met de activiteiten die plaatsvonden op de Markt. Tot 1127 vormt de Eiermarkt één geheel met de Markt. Door het bouwen van het boterhuis palend aan de Sint-Kristoffelkapel krijgt de Eiermarkt de functie als zuivelmarkt. De aanwezige waterpomp op de Eiermarkt is een relevante getuige van het netwerk van openbare, bovengrondse stadspompen, dat vanaf de tweede helft van de 18de eeuw in de Brugse binnenstad wordt uitgebouwd.

De Breidelstraat is vanouds een verbindingstraat tussen de Markt en de Burg. Van 1284 tot circa 1793 stond op de hoek van de Markt de Waterhal, vanaf 1885 wordt die vervangen door het neogotisch complex met onder andere het Provinciaal Hof. Tegen de westelijke Burghoek staan sinds 1665 de Proosdij, die oorspronkelijk tegenaan de Sint-Donaaskerk was gebouwd. De panden in nabijheid van de Waterhal waren handelspanden, ze bewaren onder meer kelders en achtergevels die oorspronkelijk aansloten op de nu deels overwelfde Kraanrei.

De zichtassen vormen tevens verbindingssassen die een belangrijke economische rol hebben gespeeld in de geschiedenis van Brugge. De Vlamingstraat fungeert vanaf het einde van de 12de eeuw als een belangrijke verkeersader. In de 14de eeuw vestigen de buitenlandse naties zich hier in de omgeving van de herberg "ter Beurze". De panden aan de oostzijde van de straat palen aan de nu gedempte Kraanrei, die onder de Waterhal, gelegen op de Markt, door verder liep naar het Kraanplein.

De Wollestraat fungeert als een belangrijke handelsstraat en verbindingstraat dankzij de aanwezigheid van de hallen aan de westzijde en de nu gedempte Kraanrei evenwijdig lopend met de straat. De bewaarde huiskelders aan de oostzijde van de straat stonden in verbinding met de kade aan de Kraanrei.

De Steenstraat is vanouds een belangrijke verkeersas doorheen de stad die in verbinding stond met de Burg. De Steenstraat is ontstaan op een zandrug die via de Burg en het toenmalige Zand, Aardenburg met Oudenburg verbond. In de loop van de 15de-17de eeuw worden markante ambachtshuizen gebouwd, die een weerspiegeling zijn van het belang van de ambachten. Naar aanleiding van het bouwen van het station op het Zand in 1841-1844 wordt de Steenstraat de belangrijkste verbindingsweg met de Markt. Hierdoor ontstaan verschillende winkelpanden, dit weerspiegelt zich eveneens in grote en kleine bouw- en verbouwcampagnes van winkelpanden;

Overwegende dat de Markt en Burg met omgeving architecturale waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

De bebouwing binnen het voorgestelde stadsgezicht Markt en Burg met omgeving vertoont een grote historische gelaagdheid waarbij de aparte panden belangrijke merktekens vormen in het stedelijke landschap. De omvang en de architecturale kwaliteiten van de gebouwen op de Markt en de Burg weerspiegelen duidelijk het belang van deze twee pleinen door de eeuwen heen. De bebouwing is fasegewijs tot stand gekomen en wordt bepaald door een

grote variatie aan stijlen. Op de Burg zijn representatieve voorbeelden terug te vinden: de sobere gevel van de Heilige-Bloedkapel, het gotische Stadhuis, de Burgerlijke Griffie in renaissancestijl, de barokke Proosdij, het classicistisch complex van het voormalige Landhuis van het Brugse Vrije, een neo-Brugse baksteenbouw en de voor de jaren 1970 typerende invularchitectuur.

Op de Markt weerspiegelen de gotische openbare gebouwen, zoals het Belfort met Hallen, de gunstige sfeer van economische welvaart en politieke stabiliteit die Brugge kent vanaf de 13de eeuw. De lokale gotische bouwtradities en stijlkenmerken kennen hun navolging in grootschalige stedelijke projecten zoals aan de oostzijde van de Markt met het Ministerie van Openbare werken, het Provinciaal Hof en de Post.

De gevel- en de pleinwanden binnen het voorgestelde stadsgezicht worden gekenmerkt door een gaaf bewaard heterogeen karakter met hoge architecturale kwaliteiten. Binnen het stadsgezicht zijn representatieve voorbeelden van verschillende architectuurstijlen zoals onder meer romaanse bouwkunst, de gotiek, typische 17de-eeuwse trapgevels, barokke architectuur, rococo, classicistische en neoclassicistische architectuur en panden in historiserende stijl waarbij de restauratie, gekend als "Kunstige Herstelling" wordt geïllustreerd. Eveneens zijn er voorbeelden bewaard van historiserende architectuur uit de jaren 1940-1950 waarbij vroegere voorbeelden als illustratie dienden. De jaren 1970 worden geïllustreerd door enkele voorbeelden met typische vormgeving en materiaalgebruik. De jaren 1980-1990 worden geïllustreerd door de typische invularchitectuur met onder meer postmodernistische kenmerken.

Langsheen de pleinen, de verbingsstraten en de zichtassen is een beeldbepalende bebouwing tot stand gekomen die het belang van beide pleinen door de eeuwen heen weerspiegelt en die tevens een getuige is van de vele toonaangevende architecten die de omgeving van de Markt en de Burg een belangrijke invloed hadden op de architectuur. De gekende architecten vertegenwoordigen telkens een belangrijke strekking binnen de architectuur. De Burgerlijke Griffie naar ontwerp van architect J. Wallot en onder leiding van meester-metselaar C. Sixdeniers vormt een vroeg voorbeeld van renaissance-architectuur in Vlaanderen. De Proosdij naar ontwerp van ontwerp van kanunnik F. Hillewerpe in samenwerking met de Antwerpse architect C. Verhove is een kenmerkend voorbeeld voor de barokke openbare architectuur in Vlaanderen.

Het Landhuis van het Brugse Vrije, gebouwd in 1726 is een ontwerp van de Amsterdamse architect J. Verkruijs en getuigt van een rationele, klassieke architectuurstrekking, geïnspireerd op de classicerende laatbarok. De ambtswoning van de gouverneur naar ontwerp van de Brugse architect J.F. Van Gierdegom illustreert het neoclassicisme. De 19de-eeuwse architectuur wordt gekenmerkt door twee stromingen. Enerzijds spelen stadsarchitect J.B. Rudd en architect I. Alleweireldt een belangrijke rol in het neoclassicistisch stadsbeeld. Anderzijds drukt de neogotiek onder invloed van architecten T.H. King, J. de Bethune, J. Coomans en stadsarchitect L. Delancenserie zijn stempel op het stadsbeeld vanaf de jaren 1870. Voorbeelden van grootschalige nieuwbouwprojecten zijn onder meer de oostzijde van de Markt met onder meer het Provinciaal Hof en Postgebouw.

Het eclecticisme, in beperkte mate aanwezig in het stadsbeeld wordt onder meer vertegenwoordigd door architect E. Timmery en de Brusselse architect L. Govaerts.

De rol van de "Kunstige Herstellingen" binnen het stadsgezicht is heel groot en geeft tevens een evolutie aan van historiserende restauraties;

Overwegende dat de Markt en Burg met omgeving stedenbouwkundige waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

Het uitzicht van de stadspaleinen Markt en Burg en de straten die erop uitgeven, is historisch gegroeid en resulteert uit opeenvolgende stedenbouwkundige ingrepen. De Markt en de Burg vormen de kern van het stadsgezicht. De Burg vormt de pre-stedelijke kern van de stad Brugge. De Blinde Ezelstraat verwijst naar de vroegere Zuidpoort als toegang tot de pre-stedelijke kern. De Breidelstraat heeft als verbinding met de Markt een belangrijke rol gespeeld. Na de afbraak van de Sint-Donaaskerk circa 1807 werd de Burg vergroot en ontstond de huidige kenmerkende tweeledige structuur van het plein, enerzijds het oorspronkelijke, Burgplein met de icoongebouwen het stadhuis, de proosdij, het landhuis van het Brugse Vrije en de Burgerlijke Griffie en anderzijds het noordelijke pleingedeelte

aangelegd in 1810, met een centrale promenade afgezoomd met platanen die samen met de Burgstraat de zichtas op het stadhuis accentueert.

Vóór 1123 vormde de Markt als economisch centrum van de stad samen met de Eiermarkt een groter plein. Met de bouw van de Sint-Kristoffelkapel kreeg de Markt haar huidige oppervlakte. De Markt is sinds de middeleeuwen de locatie van belangrijke icoongebouwen zoals het Belfort met de Hallen. De Markt vormt ook het knooppunt van belangrijke straten die al van in de middeleeuwen een belangrijke rol hebben vervuld in de handel. Vanaf het einde van de 18de eeuw leidt de afbraak van gebouwen tot grootschalige bouwprojecten die het stadslandschap grondig wijzigen, zoals onder meer aan de oostzijde van de Markt na de afbraak van de Waterhal in 1787. Het slopen van het boterhuis en van de Sint-Kristoffelkapel in 1786 leidt tot nieuwbouw aan de zuidelijke pleinzijde van de Markt.

Onder het liberale bestuur van burgemeester J. Boyaval (1850-1875) poogt stadsarchitect J.B. Rudd het stratenpatroon te vernieuwen en te moderniseren. Hij laat zich inspireren door het model van architect G.E. Hausmann, die het stratenpatroon in Parijs grondig wijzigde. In 1848 krijgt de Vlamingstraat ter hoogte van de nummers 1-7 een nieuwe rooilijn. In 1859 volgt een rooilijnwijziging ter hoogte van de hoek Eiermarkt en de Geldmuntstraat. Het resultaat is een neoclassicistische eenheidsbebouwing naar ontwerp van stadsarchitect J.B. Rudd.

De neo-Brugse architectuur wordt gepromoot bij het uitschrijven van architectuurwedstrijden. De gevelwand op de Markt tussen de Sint-Amandsstraat en de Eiermarkt wordt ingenomen door imposante panden in Brugse neostijlen die het resultaat zijn van een wedstrijd in 1911;

Overwegende dat de Markt en Burg met omgeving archeologische waarde bezit die als volgt wordt gemotiveerd:

De Markt en Burg met omgeving kunnen beschouwd worden als een belangrijk bodemarchief met sporen van menselijke activiteiten en constructies die daar achtereenvolgens aanwezig waren, zoals onder meer de Sint-Kristoffelkerk met aanpalend Boterhuis aan de noordzijde van de Markt en de Waterhal aan de oostzijde van de Markt. Het tracé van de Romeinse heirweg dwarst vermoedelijk de huidige Markt richting Burg waar de weg via het eigenlijke Burgplein verder moeten hebben doorgelopen naar het oosten.

Op de Burg is de archeologische site van het Sint-Donaascomplex te situeren. De Karolingische burchtkerk lag ten noorden van de weg Oudenburg – Aardenburg die het castrum in twee delen opsplijste. Het bewaarde complex, te situeren aan de oostzijde van de Burg en deels gelegen onder het Burg nummer 10, is een belangrijk onderdeel van de oude grafelijke burcht, die een belangrijke rol speelde in de geschiedenis van de stad Brugge. De resten van de kerk worden beschouwd als een zeer belangrijk voorbeeld van de Karolingische kerkelijke bouwkunst in onze streken. Ook de overblijfselen van het aanpalende klooster zijn een belangrijk element in de context van de geschiedenis van de grafelijke burcht. Onder het Burgplein liggen resten van het klooster. Deze resten zijn bijgevolg zeer belangrijk voor hun betekenis in de studie van de geschiedenis van de stad Brugge,

BESLUIT:

Artikel 1. Met toepassing van artikel 6.1.1 tot en met artikel 6.1.11 van het Onroerenderfgoeddecreet van 12 juli 2013 en artikel 6.2.1 van het Onroerenderfgoedbesluit van 16 mei 2014 worden de volgende onroerende goederen definitief beschermd als stadsgezicht:

De Markt en Burg met omgeving in Brugge:

Markt 1, Markt 3, Markt 5, Markt +5, Markt 7, Markt 9, Markt 10, Markt 11, Markt 12, Markt 13, Markt 14, Markt 15, Markt 16, Markt 17, Markt 18, Markt 19, Markt 20, Markt 21, Markt 22, Markt 23, Markt 24, Markt 25, Markt 26, Markt 27, Markt 28, Markt 29, Markt 30, Markt 31, Markt 32, Markt 33, Markt 34, Markt 35 en Markt zonder nummer

Burg 1-2, Burg 3, Burg 4, Burg 5B, Burg 7, Burg 8, Burg 9, Burg 9 bis, Burg 10, Burg 10+, Burg 11, Burg 11 bis, Burg 11A, Burg 11 B, Burg 11/2, Burg 12, Burg + 13 , Burg 14, Burg 15, Burg 16-17en Burg zonder nummer

Burgstraat 1, Burgstraat 2, Burgstraat 3 en Burgstraat zonder nummer

Blinde Ezelstraat 13 en Blinde Ezelstraat zonder nummer

Eiermarkt 1, Eiermarkt 2, Eiermarkt 3, Eiermarkt 3A, Eiermarkt 4, Eiermarkt 5, Eiermarkt 6, Eiermarkt 7, Eiermarkt 9, Eiermarkt 10, Eiermarkt 11, Eiermarkt 12, Eiermarkt 13, Eiermarkt 14, Eiermarkt 15, Eiermarkt 16, Eiermarkt 17, Eiermarkt 18, Eiermarkt 19, Eiermarkt 20, Eiermarkt 21 en Eiermarkt zonder nummer

Geernaertstraat 1, Geernaertstraat 2, Geernaertstraat 3 en Geernaertstraat zonder nummer

Hallestraat 2, Hallestraat 4, Hallestraat 6 en Hallestraat zonder nummer

Rozemarijnstraat 1 en Rozemarijnstraat zonder nummer

Steenstraat 1, Steenstraat 2, Steenstraat 3, Steenstraat 4, Steenstraat 5, Steenstraat 6, Steenstraat 7, Steenstraat 8, Steenstraat 9, Steenstraat 10, Steenstraat 11, Steenstraat 12, Steenstraat 13, Steenstraat 14, Steenstraat 15, Steenstraat 16, Steenstraat 17, Steenstraat 18, Steenstraat 19, Steenstraat 20, Steenstraat 22, Steenstraat 24, Steenstraat 26, Steenstraat 28 en Steenstraat zonder nummer

Wollestraat 1, Wollestraat 3, Wollestraat 5, Wollestraat 7, Wollestraat 9, Wollestraat 11, Wollestraat 13, Wollestraat 15, Wollestraat 17, Wollestraat 19 en Wollestraat zonder nummer

Breidelstraat 2, Breidelstraat 3, Breidelstraat 4, Breidelstraat 5, Breidelstraat 6, Breidelstraat 7, Breidelstraat 8, Breidelstraat 9, Breidelstraat 10, Breidelstraat 11, Breidelstraat 12, Breidelstraat 14, Breidelstraat 16, Breidelstraat 18, Breidelstraat 20, Breidelstraat 22, Breidelstraat 24 en Breidelstraat zonder nummer

Philipstockstraat 2, Philipstockstraat 3, Philipstockstraat 5, Philipstockstraat 7, Philipstockstraat 9 en Philipstockstraat zonder nummer

Vlamingstraat 1, Vlamingstraat 2, Vlamingstraat 3, Vlamingstraat 4, Vlamingstraat 5, Vlamingstraat 6, Vlamingstraat 7, Vlamingstraat 8, Vlamingstraat 9, Vlamingstraat 10, Vlamingstraat 11, Vlamingstraat 12, Vlamingstraat 13, Vlamingstraat 14, Vlamingstraat 15, Vlamingstraat 16, Vlamingstraat 17, Vlamingstraat 18, Vlamingstraat 20, Vlamingstraat 22, Vlamingstraat 24 en Vlamingstraat zonder nummer

Geldmuntstraat 1, Geldmuntstraat 2, Geldmuntstraat 3 en Geldmuntstraat zonder nummer

Mallebergplaats 2

De Garre 1, De Garre 2 en De Garre zonder nummer

Oude Burg 2A, Oude Burg 2B, Oude Burg 2C, Oude Burg 2D, Oude Burg 2F

Sint-Amandsstraat 3 en Sint-Amandsstraat zonder nummer,

bekend ten kadaster:

Brugge, 2de afdeling, sectie B perceelnummer 1088/2A, 1088L, 1089A, 1092/2, 1092M, 1096E (deel), 1099C (deel), 1103, 1104/B, 1104C, 1105D, 1105G, 1106 C (deel), 1107B (deel), 1133F, 1142/2, 1142E2, 1142G2, 1142H2, 1142K2, 1142N, 1142P2, 1142R2,

1142S2, 1142X, 1144K, 1144L, 1144M, 1177D, 1178B, 1179C 1180B, 1182D, 1182F, 1182G, 1182H, 1184C, 1185B, 1186F, 1186H, 1188G, 1189C, 1190D, 1191D, 1192C, 1195B, 1196K, 1197F, 1200E, 1201C, 1203, 1203/2, 1203/3, 1203A en deel uitmakend van het openbaar domein

Brugge, 3de afdeling sectie C, perceelnummer 1G, 1H, 1L, 1M, 1N, 1P, 1R, 2, 3, 4A, 5, 6, 7C, 8A, 9B, 10C, 13F, 28C2 en deel uitmakend van het openbaar domein

Brugge, 4de afdeling sectie D, 384, 435D, 435F, 435G, 435H, 435K, 438B, 439F (deel), 445C, 449D, 453D, 456, 457, 458, 461A, 462B, 463A, 464A, 465B, 465C, 467, 468A, 469 470G, 471C, 472C, 473A, 474, 475P (deel), 476L, 477A, 478D, 479F (deel), 480C en deel uitmakend van het openbaar domein

Brugge, 5de afdeling sectie E, 1246A, 1247B, 1248, 1249M, 1325, 1326A, 1328 (deel), 1331B, 1338W, 1344, 1345D, 1346B, 1347, 1348C, 1349C, 1350B, 1353C, 1353D, 1356F, 1357A, 1358B, 1360, 1361M, 1362A, 1363B, 1365A, 1367, 1368A, 1369A, 1370, 1371, 1373A, 1374, 1375A, 1376A, 1377A, 1378B, 1380C, 1381C, 1381D, 1383C, 1386, 1559A en deel uitmakend van het openbaar domein

Brugge, 6de afdeling sectie F, 636B, 636C, 638C, 639, 640B, 641C, 641D, 642C, 643C, 644, 645A, 646B, 647A, 648B, 649B en deel uitmakend van het openbaar domein.

De definitief beschermde onroerende goederen zijn aangeduid op het plan dat als bijlage bij dit besluit wordt gevoegd.

De fotoregistratie van de fysieke toestand van de definitief beschermde goederen wordt als bijlage bij dit besluit gevoegd.

Art. 2. §1. Het stadsgezicht heeft de volgende erfgoedwaarden:

- 1° Historische waarde;
- 2° architectuurhistorische waarde;
- 3° stedenbouwkundige waarde;
- 4° archeologische waarde.

§2. De erfgoedelementen en de erfgoedkenmerken van het stadsgezicht zijn:

De Markt is een gekasseid plein met decentraal het standbeeld van Jan Breydel en Pieter De Coninck naar ontwerp van architect L. Delacenserie (Brugge) en beeldhouwer J. Devigne (Gent). De straatlantaarns in historiserende stijl zijn het resultaat van de heraanleg van de Markt in de jaren 1980. Het plein wordt gevormd door vier gevelwanden die heterogeen zijn opgebouwd.

De oostelijke gevelwand van de Markt is opgebouwd uit imposante beeldbepalende gebouwen. Het hoekpand bij de Philipstockstraat (Markt 1) is een imposant eclectisch gebouw opgetrokken in 1908 naar ontwerp van de Ieperse architect Jules Coomans (1871-1937). De gevel van twaalf traveeën en drie bouwlagen valt op door de fraaie uitwerking met uitgebouwde galerij van twee bouwlagen hoog en de slanke traptoren met bepalende rol in de gevelcompositie en volumewerking. De gevelordonnantie is gebouwd volgens een laatgotisch patroon en met neo-renaïssancistische inslag. De gevel van blauwe hardsteen wordt gekenmerkt door een benadrukking van zowel het horizontale als het verticale karakter.

Het Provinciaal Hof (Markt 3) naar ontwerp van Louis Delacenserie en René Buyck is in twee fasen tot stand gekomen namelijk in 1887-1892 en in 1914-1921. Het imposant neogotisch gebouw heeft een natuurstenen parement. De achterin gelegen zij- en achtergevels zijn voortgezette variaties op de baksteengotiek. De Markt vleugel telt tien traveeën en twee bouwlagen onder een imposant leien zadeldak onderbroken door een inkompartij van drie traveeën en drie bouwlagen onder een hoog schilddak met leien bedekt en voorzien van een fraai uitgewerkte vorstkam. De gevel wordt verticaal geleed door Brugse traveeën type I

onder een accoladeboogvormige druiplijst. De natuurstenen kruiskozijnen dragen op de borstwering driepasmaaswerk. De borstwering die de gevel aflijnt, heeft pinakels en arkels onder een stenen spits.

In de voorgevel van het aanpalende Postgebouw, Markt 4 wordt de neo-Brugse ordonnantie doorgetrokken en omgezet in een rode baksteenbouw. Het ontwerp van architect Jules Coomans uitgevoerd in 1910-1914 kenmerkt zich door een sterk verticale belijning door de traveenissen overgaand in dakkapellen met driepasmaaswerk in de boogvelden. Het gebruik van blauwe hardsteen op de begane grond suggereert een arcade, die enkel in de drie middelste traveeën effectief aanwezig is. Boven de arcade bevindt zich een jaarcartouche met twee schildhoudende leeuwen.

De zuidelijke gevelwand van de Markt wordt bijna volledig ingenomen door het Belfort en de Hallen. De Hallen zijn een imposante constructie op een quasi rechthoekig grondplan, gedomineerd door het op vierkante plattegrond ingebouwde Belfort. In het bakstenen bouwwerk dat vermoedelijk teruggaat tot 1240, zijn voor de constructieve onderdelen en architectonische versieringen Doornikse en Brabantse kalksteen gebruikt. In de naar boven toe versmallende opstand van het Belfort, met vierzijdige romp overgaand in een achzijdig bekroning, wijzen het verschillend materiaalgebruik en de vormgeving op de voornaamste opeenvolgende bouwperiodes en de hieraan gekoppelde, gedifferentieerde interpretatie van de gotische vormtaal. Terwijl de basis en onderste geledingen eerder aansluiten bij het Scheldegotische karakter van de Hallen, is de derde, eind 15de-eeuwse geleding onder invloed van de Brabantse gotiek opgevat als een hoge lantaarn, onderaan gestut door kleine luchtbogen die vertrekken achter de arkeltorentjes van de tweede geleding. De halvleugels leunen stilistisch nog enigszins aan bij de Scheldegotiek omwille van de horizontaliserende gevelopbouw.

De westelijke gevelwand is fasegewijs tot stand gekomen en illustreert gaaf bewaarde en representatieve voorbeelden van bouwstijlen uit verschillende periodes. Dit zorgt voor een heterogeen opgebouwde gevelwand.

Het "huis Boechoute" (Markt 15), heeft een authentieke laatgotische imposante schermgevel geritmeerd door Brugse traveenissen met gekoppelde nisjes voorzien van maaswerk in de boogvelden.

Het pand Markt 11 vormt een architecturale eenheid met de nummers 10 en 12. Ze zijn het resultaat van het bouwen en verbouwen door de eeuwen heen. Markt 10 en 11 vervangen in 1714 een houten gevel, vervolgens ondergaat de gevel van 1714 enkele opeenvolgende "Kunstige Herstellingen". Het buurpand Markt 12 werd gebouwd als een "Kunstige Herstelling" en is samen met 13 een kenmerkend voorbeeld voor de Brugse neostijlen. Markt 14 is een kenmerkend voorbeeld van een authentieke 19de-eeuwse bepleisterde lijstgevel van 1802.

De gevelwand tussen de Sint-Amandsstraat en de Eiermarkt wordt ingenomen door onder meer imposante panden in Brugse neostijlen die het resultaat zijn van een wedstrijd in 1911. De gevels Markt 16-17-18-19 kenmerken zich door typische rijk uitgewerkte gevels in neogotische stijl met aandacht voor het materiaalgebruik en ornamentiek zoals onder meer de Brugse traveenissen, het maaswerk en de gekoppelde korfboogjes.

Markt 20 is een vergrote kopie van de in 1912 gesloopte 18de-eeuwse klokgevel die in de Philipstockstraat werd heropgebouwd. Markt 21, het voormalig muntatelier, is een voorbeeld van een 17de-eeuwse trapgevel met barokke elementen die grondig werd hersteld in 1896. Aan de noordzijde van de Markt was oorspronkelijk de Sint-Kristoffelkapel te situeren met enkele aanpalende huizen. Nu is de gevelwand opgebouwd uit twee eenheidsbebouwingen. De nummers. 22-25 illustreren een eenheidsbebouwing in neorenaissancestijl van 1934. De nummers. 25-26 werden gebouwd circa 1793 en hebben een bepleisterde en witbeschilderde lijstgevel.

De gevelrij tussen de Geernaertstraat en de Vlamingstraat bestaat uit enkele kenmerkende voorbeelden van panden in barokke (Markt 27-34) of neobarokke stijl met doorgetrokken witstenen of geschilderde lekdrempels en eventueel lateien, ontlastingsbogen met al dan niet van mascarons voorziene aanzet- en sluitstenen, en oculi aan weerszijden van het zolderluik. De gehistoriseerde cartouches vervangen in de boogvelden de laatgotische traceringen; soms vertonen ze afbeeldingen met religieuze thematiek of huisnamen en dateringen. De gevelrij wordt afgesloten met een verankerde bakstenen gekanteelde schermgevel (Markt 33-34) in

laatgotische stijl, waarvan het huidige uitzicht het resultaat is van een verfraaiende "Kunstige Herstelling" in 1933. Markt 35, met eenvoudige bepleisterde en beschilderde lijstgevel sluit qua geveltype aan bij de eenheidsbebouwing in de Vlamingstraat.

De Burg kenmerkt zich door zijn tweeledige structuur. De zuidzijde van het plein is voorzien van kasseien. De noordzijde van het plein is voorzien van een promenade afgezoomd met platanen die in het verlengde ligt van de Burgstraat. De Burgstraat wordt gekenmerkt door een classicistische eenheidsbebouwing met sobere bepleisterde en geschilderde lijstgevels opengewerkt met rechthoekige muuropeningen.

De pleinwanden van het zuidelijke pleingedeelte worden ingenomen door icoongebouwen voor de geschiedenis en de architectuurgeschiedenis van de stad Brugge.

De zuidelijke pleinwand wordt ingenomen door de Burgerlijke griffie (Burg 11B) en het stadhuis (Burg 12). Het stadhuis (Burg 12) is gebouwd tussen 1376 en 1421 en heeft een gevel van Lediaanse kalksteen. Het gebouw heeft een rechthoekige plattegrond neemt het bouwblok tot aan Reie in. De voorgevel is verlevendigd met arkeltorens en is onder invloed van de Brabantse gotiek verrijkt met typerende beeldnissen ter hoogte van de penanten. De gevel wordt verticaal geritmeerd door Brugse traveenissen type I.

De Burgerlijke Griffie (Burg 11B) werd gebouwd in 1534-1537 naar ontwerp van J. Wallot en onder leiding van meester-metselaar C. Sixdeniers. De gevel kenmerkt zich door de traditionele gotische wandstructuur en laatgotische elementen zoals de topbekroningen en de aflijnende hogels in combinatie met renaissance-elementen zoals de klassieke zuilenorden, de gegroefde halfzuilen, de geprononceerde waterlijsten, de arabesken, de tondi en de kandelaberzuilen. In aansluiting bij de hoofdgevel is ter hoogte van de Blinde Ezelstraat een overkluisde doorgang voorzien van twee bakstenen netgewelven met natuurstenen ribben en een gelijkaardige topgevel als de hoofdgevel. De zijgevels van de Burgerlijke Griffie en het stadhuis nemen de straatwanden in van de Blinde Ezelstraat.

De westelijke pleinwand wordt ingenomen door de Heilig Bloedkapel (Burg 13). Dit is een deels ingebouwde, rechthoekige constructie van twee bouwlagen hoog met op de begane grond de romaanse Sint-Basiliuskapel en op de verdieping de Heilige-Bloedkapel in neogotische stijl. De verankerde lijstgevel van zeven traveeën breed waarvan de vier linkertraveeën zijn opgetrokken in kalkzandsteen. In combinatie met gebruik van rode en gele baksteen. De winkelgalerij "Ter Steeghere" (Burg 15) sluit aan bij de Heilig Bloedkapel. Het is een voorbeeld van invularchitectuur van 1977 naar ontwerp Luc Vermeersch. Burg nummers 16-17 gebouwd circa 1931 naar ontwerp van architect F. Koentges is het resultaat van een wedstrijd die de neo-Brugse architectuur promoot.

Het landhuis van het Brugse Vrije (Burg 11-11A), gebouwd in 1726 naar ontwerp van J. Verkruijs vormt de oostelijke pleinwand. Dit gebouw illustreert de classiciserende barok. De evenwichtig opgebouwde gevel met kalkstenen parement kenmerkt zich door een strak, een sober en evenwichtig opgebouwde gevel met benadrukte arduinen ingangspartij voorzien van een topstuk, een driehoekige frontonbekroning en een rondboogopeningen en rondboognissen.

De voormalige Proosdij (Burg 1-2) van 1662-1665 is een ontwerp van kanunnik F. Hillewerf, die tot stand is gekomen in samenwerking met de Antwerpse architect C. Verhove. Dit gebouw vertegenwoordigt de barokke openbare architectuur in Brugge. De imposante arduinen gevel die oorspronkelijk was gebouwd tegen de Sint-Donaaskerk, is negen en een halve travee breed en telt twee bouwlagen. De brede geordonneerde gevel wordt getypeerd door het afwisselend gebruik van donkere arduin en lichte zandsteen. De gevel wordt geritmeerd door enerzijds de superpositie van halfzuilen met Ionische en compositie kapitelen en anderzijds door de horizontale geleiding door middel van gekorniste puilijst, entablement en aflijnende balustrade met vuurvazen. De gevel is voorzien van twee poorttraveeën oplopend in een half rond fronton en telkens bekroond door beelden van Griekse goden.

Op het noordelijke pleingedeelte staat aan de westzijde de ambtswoning van de gouverneur (Burg 3). De ambtswoning is een achteruitgelegen complex met gekasseid voorplein en deels verguld hek. Het imposante gebouw bestaat uit de hoofdvleugel van vier traveeën en drie bouwlagen, visueel geflankeerd door twee zijvleugels van één travee en twee bouwlagen. De prefectuur van het Leiedepartement wordt in 1806-1808 verbouwd in neoclassicistische stijl

naar ontwerp van architect J.F. Van Gierdeghom. De bepleisterde en beschilderde lijstgevel is op de begane grond voorzien van imitatiebanden, doorbroken door vier rondboogdeuren, dit vormt een sokkel voor de Korintische pilasters in kolossale orde van de tweede en de derde bouwlaag.

De westzijde van dit pleingedeelte wordt ingenomen door enerzijds het pand Burg 7 die aansluit bij de neoclassicistische architectuur van de Burgstraat en anderzijds de panden Burg 8, 9 en 9 bis die de neo-Brugse architectuur goed vertegenwoordigen.

De restanten van de Sint-Donaaskerk zijn bewaard in de kelder van het Burghotel die de oostzijde van dit plein vormt. Bij het bouwen van het zogenaamd Burghotel werden de panden aan de Mallebergplaats met imposante trapgevels uit de tweede helft van de 17de eeuw geïntegreerd in het nieuwbouwproject.

De Eiermarkt bestaat uit een plein- en een straatgedeelte voorzien van kasseien. Op het pleingedeelte staat een waterpomp van blauwe hardsteen met kenmerkende rococo-elementen gebouwd in 1756 naar ontwerp van Brugse beeldhouwer Pieter Pepers.

De drie pleinwanden zijn opgebouwd uit zowel diephuizen als breedhuizen van twee à vijf traveeën en twee à drie bouwlagen onder een pannenzadel- of schilddak.

De Geernaertstraat is een smalle verbindingstraat met de Markt. Geernaertstraat 1 en 2 zijn voorbeelden van panden met een 17de-eeuws uitzicht die qua stijl aansluiten bij de panden op de Markt. Geernaertstraat 3, gebouwd in 1925, illustreert de neo-barokke stijl. De Eiermarkt bevat overwegend eenvoudige bepleisterde en beschilderde lijstgevels met een 19de-eeuws uitzicht (Eiermarkt 9, 11, 13), doch enkele bewaren ook een oudere kern onder meer terug te vinden in de kelder en bewaarde dakconstructie (Eiermarkt 12). De gevelopstanden van Eiermarkt 6 en 10 zijn het resultaat van historiserende "Kunstige herstellingen". Deze panden hebben een bakstenen parement met sierankers in combinatie met natuursteen voor onder meer de onder- en de bovendorpels van de rechthoekige muuropeningen en de natuurstenen kozijnconstructies. De zuidelijke pleinwand (Eiermarkt 14 tot en met 19) bestaat enerzijds uit hoekpanden voorzien van een bepleisterde lijstgevel en anderzijds panden in historiserende stijl.

Beide straatwanden zijn heterogeen samengesteld en bestaan uit zowel diep- als breedhuizen van twee tot vier traveeën en twee tot vier bouwlagen onder een pannenzadeldak. De oudste bebouwing (Eiermarkt 4) met bewaarde trapgevel uit de 15de eeuw is een representatief voorbeeld van het versteningsproces. De imposante trapgevel wordt gekenmerkt door het gebruik van Doornikse steen in combinatie met baksteen, rechthoekige muuropeningen in rondboognis met afgeschuinde dagkanten en natuurstenen kozijnen. Rozemarijnstraat nummer 1 bestaat uit twee samengevoegde trapgevels uit de 17de eeuw met kenmerkend geblokt rondboogvenster in de top en doorlopende onder- en bovendorpels van de oorspronkelijke muuropeningen.

De 18de-eeuwse panden zoals onder meer Eiermarkt 5, kenmerken zich enerzijds door een bepleisterde en beschilderde klokgevel in combinatie met elementen van blauwe hardsteen, en anderzijds door lijstgevels (Eiermarkt 7) met imitatievoegen op de begane grond, rondboogvensters, een belijvende kooflijst en een dakvenster met klauwstukken. Eiermarkt 20 is een voorbeeld van een pand uit de tweede helft van de 18de eeuw met een gevel van blauwe hardsteen met steenhouwersmerken en voorzien is van een sterke horizontale belijning.

De 19de-eeuwse bepleisterde en geschilderde lijstgevels (Eiermarkt 1, 3) zijn vrij eenvoudig uitgewerkt. Eiermarkt 1 bewaart een winkelpui van blauwe hardsteen met elementen in Lodewijk XV-stijl. Naar aanleiding van een nieuw vastgelegde rooilijn in 1859 op de hoek met de Geldmuntstraat werd geopteerd voor rijkversierde bepleisterde en beschilderde lijstgevels verfraaid met eclectische elementen (Eiermarkt 3 en 3A).

De Vlamingstraat is sinds de 12de eeuw een belangrijke verkeersader. De gekasseide straat is aan elke zijde voorzien van voetpaden. De gevelrij nummers. 1-7 is het resultaat van een rooilijnwijziging van 1848. De panden in neoclassicistische stijl naar ontwerp van architect J.B. Rudd vormen visueel één geheel met het hoekpand bij de Markt.

De gevelrij nummers. 9-17 is heterogeen opgebouwd en bestaat uit zowel klok-, lijst-, hals- als trapgevels die telkens een eigen bouw- en architectuurstijl vertegenwoordigen.

Vlamingstraat 9 is een typisch voorbeeld van een klokgevel met classicistische invloeden. Kenmerkende vensteropeningen in vlakke bepleisterde omlijsting met uitgewerkte sluitsteen en de driehoekige frontonbekroning. Nummer 11 is een voorbeeld van een gotisch diephuis voorzien van een parement van kalkzandsteen en verticaal geleed door Brugse traveenissen getypeerd door maaswerk op de borstwering en in de boogvelden van de rechthoekige muuropeningen met natuurstenen kruis- en bolkozijnen. Vlamingstraat 20-22 illustreert de Brugse traveenissen in de baksteenarchitectuur van vóór 1516. Nummer 13 is een voorbeeld van een oorspronkelijke eenvoudige neoclassicistische gevel die in 1904 naar ontwerp van architect A. Fonteyne werd verfraaid met onder meer siervazen, voluteconsoles onder de kroonlijst en centraal dakvenster met driehoekige frontonbekroning. Nummer 15 is een pand met een trapgevel kenmerkend voor de neo-Brugse stijl. De gevel met roodbakstenen parement kenmerkt zich door de toepassing van de Brugse traveenissen met maaswerk in de boogvelden en het natuursteengebruik voor de kruiskozijnen. Het voormalig ambachtshuis van de kuipers (nummer 17) is een voorbeeld van een imposante klokgevel van 1768 naar ontwerp van meester-metselaar L. Feys en timmerman A. D'Hollander met een parement van blauwe hardsteen. De gevel heeft een classicistische opbouw met driedelige registerindeling gemarkeerd door een gevelbreed risaliet en middenrisaliet onder een gedrongen geveltop met gebogen fronton tussen vleugelstukken met voluten- en bladmotieven.

De oostzijde van de straat is vrij homogeen opgebouwd en bestaat uit overwegend lijstgevels, met uitzondering van het imposante hoekpand bij de Markt dat oorspronkelijk één geheel vormde met het pand Vlamingstraat 4. Het pand Vlamingstraat 2 heeft een imposante bakstenen puntgevel gericht naar de Markt. Deze gevel vertoont de typische kenmerken voor de laatgotische architectuur, waarbij de toepassing van de Brugse traveeën met driepassen in de boogvelden kenmerkend is. Vlamingstraat 6 heeft een gevel met 18de-eeuws uitzicht met een bijna gevelbreed risaliet van drie traveeën onder een breed driehoekig fronton. Nummers 8-12, zijn voorbeelden van panden met bepleisterde en beschilderde lijstgevels, nummers 10-12 zijn meer uitgewerkte voorbeelden met muuropeningen in geprofileerde omlijsting met uitgewerkte sluitsteen en kroonlijst op modillons. Vlamingstraat 14-16 zijn goede voorbeelden van verankerde bakstenen trapgevels uit de 17de eeuw. De aangepaste muuropeningen zijn voorzien van geblokte ontlastingsbogen, de top is opengewerkt met een ronde oculus voorzien van een waterlijst.

De Philipstockstraat vormt een belangrijke zichtas. De gekasseide straat is aan elke zijde voorzien van voetpaden. Een eerste opvallend element is de zijgevel van het imposante hoekgebouw bij de Markt in neogotische stijl. Hierbij sluit een klokgevel van blauwe hardsteen aan (nummer 2) die oorspronkelijk op de Markt stond. Anderzijds kenmerkt het straatbeeld zich door een heterogeen opgebouwde gevelwand (nummers 3-9) bestaande uit panden die verschillende bouwperiodes en stijlen illustreren. Nummer 3 heeft een imposante trapgevel die het resultaat is van een verfraaiende "Kunstige Herstelling" in 1892 naar ontwerp van architect E. Timmerly. Toen werd de eenvoudige bakstenen trapgevel opgesmukt met onder meer speklagen ter hoogte van de onder-, de tussen- en de bovendorpels; boogveldversieringen, geblokte ontlastingsbogen en een overhoeks topstuk met vaas. De rechthoekige muuropeningen zijn voorzien van natuurstenen kruis- en bolkozijnen. Het pand nummer 5 werd circa 1800 gebouwd en is een uitzonderlijk voorbeeld van een empiregevel. Nummer 9 was oorspronkelijk een eenvoudige lijstgevel die circa 1846 werd voorzien van rondboogvensters op de begane grond, geprofileerde omlijstingen en doorgetrokken onderdorpels.

De Breidelstraat vormt vanouds een belangrijke verbindingsas tussen de Markt en de Burg. De straat is voorzien van kasseien die doorlopen tot aan de gevels. Het begin van de straat wordt aan de westzijde gedomineerd door de zijgevel van het neogotische postgebouw op de hoek met de Markt (Markt 4). Het einde van de straat wordt aan de westzijde gedomineerd door de barokke Proosdij op de hoek van de Burg (Burg 1-2). De noordzijde van de straat wordt ingenomen door een lage eenheidsbebouwing (nummers. 5-11) bestaande uit vier winkeltjes gebouwd circa 1923-1924 naar ontwerp van architect E. Schelstraete. Ze zijn

gebouwd volgens een spiegelbeeldschema geritmeerd door halfzuilen waartussen uitstalramen met neerklappende luiken.

De homogene gevelwand aan de zuidzijde van de straat (nummers 4-14) bestaat uit panden van twee tot vier traveeën en drie bouwlagen onder een pannen zadeldak dat al dan niet afgewolfd is. Het gaat om overwegend neoclassicistische bepleisterde en beschilderde lijstgevels met een 19de-eeuws uitzicht. Bij de nummers 2, 4, 6, 12 en 14 gaat achter de gevel een oudere kern schuil van het oorspronkelijke middeleeuwse handelspand dat in relatie stond met de nu gedempte nabijgelegen Kraanrei. De lijstgevels zijn opengewerkt met rechthoekige muuropeningen, waarvan de ene meer is uitgewerkt dan de andere. Het hoekpand bij de Markt (nummer 2) heeft een meer uitgewerkte afgeronde hoektravee. Het pand Breidelstraat 8 heeft op de verdieping een gebuikte leuning met medaillon, verdiepte panelen op de borstwering en uitgewerkte penanten tussen de bovenvensters. De gevel van het pand Breidelstraat 12 is voorzien van een gevelbrede smeedijzeren balkonleuning, de vensteromlijstingen zijn voorzien van uitgewerkte sluitsteen, uitgewerkte kroonlijst op klossen waartussen paneelwerk. Het pand Breidelstraat 14 bewaart een authentieke houten winkelpui met segmentboogvormige deur versierd met vergulde leeuwenkoppen en bijenkorf. De nummers 18 en 20 zijn voorbeelden van authentieke trapgevels uit de tweede helft van de 17de eeuw. De gevel van nummer 18 is verrijkt met barokke elementen zoals onder meer de rechthoekige muuropeningen in rondboognissen voorzien van jaarcartouches in de boogvelden.

Op het einde van de straat zijn enkele panden het resultaat van een historiserende "Kunstige Herstelling" die qua architectuur goed aansluiten bij de hoekpanden in neostijl van de Burg. Het pand nummer 22 wordt gekenmerkt door neo-barokke elementen in natuursteen, zoals onder meer de banden ter hoogte van de onderdorpels, de uitkragende bovenbouw op korfboognis en de kozijnconstructies en winkelpui in neo-stijl. Nummer 16 is een pand met neo-rococo-elementen zoals onder meer de getoogde muuropeningen in een vlakke bepleisterde omlijsting met uitgewerkte sluitsteen en begane grond van gesinterde baksteen. De Wollestraat vormt een belangrijke zichtas binnen het stadsgezicht. Deze straat is vanouds een belangrijke handelsstraat, wat zich weerspiegelt in de aanwezige bebouwing. De westzijde van de Wollestraat wordt ingenomen door de hallen van het Belfort. Aan de oostzijde zijn verschillende kelders aanwezig die oorspronkelijk in verbinding stonden met de kade van de nu gedempte Kraanrei die evenwijdig liep met de Wollestraat. De bebouwing klimt op tot de 13de eeuw. De gevelrij bestaat uit breed- en diephuizen van twee tot zes traveeën en twee tot drie bouwlagen onder een al dan niet afgewolfd zadeldak.

Op het einde van de 18de eeuw werden nog trapgevels gebouwd zoals bijvoorbeeld nummer 3. Kenmerkend hier is de horizontale belijning van de gevel en de top met rondboogvenster. Op het einde van de 18de en begin 19de eeuw worden overwegend lijstgevels gebouwd. De ene is meer uitgewerkt dan de andere. Het hoekpand bij de Markt (Wollestraat 1) heeft een meer uitgewerkte afgeronde hoektravee met balkonvenster en rijk uitgewerkte kroonlijst op modillons. Bij nummer 5 en nummer 11 met eenvoudige bepleisterde lijstgevel is de oudere kern onder meer af te lezen van de bewaarde moerbalken en dakconstructie. Nummer 17 is een voorbeeld van een lijstgevel met paneelwerk op de borstwering onder de doorgetrokken onderdorpels. Nummer 7 heeft een bewaarde winkelpui in neoclassicistische stijl.

Op het einde van de 19de eeuw worden eenvoudige lijstgevels vervangen door rijk versierde gevels in eclectische stijl. Een voorbeeld hiervan is nummer 9, in 1890 verbouwd naar ontwerp van architect L. Govaerts. Het gevelparement kenmerkt zich door het gebruik van witgeglazuurde baksteen in combinatie met rode baksteen, blauwe hardsteen en een decoratieve verwerking van faiencetegels en terracottamotieven. Opvallend is de beglaasde erker met ijzeren structuur.

Wollestraat 13, is het resultaat van een historiserende "Kunstige Herstelling" van 1990, waarbij de oorspronkelijke gotische trapgevel van het einde van de 15de eeuw werd gereconstrueerd. De bakstenen trapgevel wordt verticaal geritmeerd door Brugse traveeën type I, met in de boogvelden en op de borstwering gekoppelde spitsboogjes met driepassen.

De Steenstraat is een belangrijke zichtas van en naar de Markt toe. De gekasseide straat met aan weerszijden een voetpad bewaart zowel aan de zuid- als de noordzijde een opvallende gaaf bewaarde heterogene bebouwing die fasegewijs is tot stand gekomen en die

representatief is voor diverse bouwtypes en periodes. De gevelwanden kenmerken zich door grote schaalverschillen. We treffen zowel breed- als diephuizen aan, met variaties in breedte tussen twee tot vijf traveeën en in hoogte tussen twee tot vier bouwlagen.

Naar de Markt toe vertoont het straatbeeld een vrij heterogeen en rijkelijk karakter door de combinatie van uitgewerkte trap-, lijst-, hals- en klokgevels en gevels met in- en uitgezwenkte top. Deze al dan niet beschilderde en bepleisterde gevels worden sterk beïnvloed door de classicerende strekking binnen de laatbarok.

De trapgevels zoals nummer 28 is een voorbeeld van een traditionele trapgevel opgesmukt met barokke elementen (uitkragende bovenbouw, muuropeningen in geblokte omlijsting en fraai uitgewerkte cartouches). Nummer 5 heeft een vrij eenvoudige traditionele trapgevel met in de top een rondboogvenster. Nummer 7 met eenvoudige trapgevel sluit meer aan bij de classicerende barok door de gekoppelde vensters tussen penanten van blauwe hardsteen en de driehoekige frontonbekroning van het topvenster. Het ambachtshuis van de bakkers (nummer 21) is een kenmerkend en uitzonderlijk voorbeeld van een pand dat het belang van de ambachten moet aantonen. Opvallend hier is de omvang van het pand en de rijk uitgewerkte laat-renaissancistische halsgevel.

De panden nummers 8, 12, 26 leunen qua geveltype nog aan bij de barokke halsgevel maar sluiten door hun driehoekige frontonbekroning, de vensteromlijstingen en de smalle penanten toch eerder aan bij de classicerende vormentaal.

De nummers 18-20 illustreren duidelijk het typisch barokke spel van horizontaliteit en verticaliteit aangegeven door de monumentale kolossale pilasters en balkons voorzien van barokbalusters.

De straat bevat ook enkele kleinere panden (nummers 2-4) met eenvoudige lijstgevels. Deze hebben rechthoekige openingen op kordon vormende lekdrempels en een aflijnende houten kroonlijst op klossen. Bij nummer 4 is er een opmerkelijke gevelbrede balkonleuning van gietijzer. Bij nummers 22-24 verwijst de dakkapel met schouderboog naar de barokke inslag. Enkele monumentale winkelpanden in eclectische stijl gebouwd als "Kunstige Herstelling" vallen op in het straatbeeld door hun rijk opgevatte gevel. Het pand Steenstraat 13 naar ontwerp van Architect E. Timmerij verenigt in het parement van Euvillesteen elementen van de klassieke neorenaissance en neobarok met een sterk geordonneerde opstand.

Art.3. Voor het beschermde stadsgezicht gelden de volgende beheersdoelstellingen:

De bescherming van het stadsgezicht "de Markt en Burg met omgeving in Brugge" beoogt het behoud van de erfgoedkenmerken en erfgoedelementen. Bij een eventuele wijziging moet gestreefd worden dat de nieuwe ingrepen geen negatieve impact hebben op de specifieke erfgoedkenmerken van het beschermde stadsgezicht. Er wordt gestreefd naar ingrepen die de erfgoedkwaliteiten ondersteunen en die een meerwaarde vormen voor de erfgoedwaarden en de erfgoedkenmerken van het beschermde stadsgezicht.

Art. 4. De zakelijkrechthouder en de gebruiker van het beschermde stadsgezicht zijn verplicht de instandhouding en het onderhoud ervan te verzekeren door:

- 1° het goed als een goede huisvader te beheren en de nodige voorzorgsmaatregelen te nemen tegen schade ten gevolge van brand, bliksemingslag, diefstal, vandalisme, wind of water;
- 2° de toestand van het goed regelmatig te controleren;
- 3° regulier onderhoud uit te oefenen;
- 4° onmiddellijk passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen te nemen in geval van nood.

Voor de panden opgenomen binnen het stadsgezicht pleiten we voor maximaal behoud van volume, schaal, korrel, materialen en architectuur.

Voor de panden Burg 4, Burg 10 (met uitzondering van de panden aan de Mallebergplaats), Philipstockstraat 7, Vlamingstraat 18, en de garages horend bij de panden Philipstockstraat 18 en 20 die minder erfgoedwaarde of lage stadslandschappelijke en architecturaal-historische kwaliteiten hebben, gelden specifieke beheersdoelstellingen. Sloop is hier enkel mogelijk op voorwaarde dat het nieuwe gebouw zich zowel op vlak van schaal, volume, korrel en materialen inpast in de bestaande gevelwand en in de perceelstructuur van de omgeving,

en mits de architecturale uitwerking een ondersteuning betekent voor dit stadslandschap of een inhoudelijke en/of architecturale meerwaarde biedt.

Er zal worden gestreefd naar een algemene herwaardering van het straitsilhouet en de wandritmiek met inbegrip van het behoud van de oorspronkelijke perceelstructuur op die plaatsen met recentere bebouwing, indien deze panden vervangen zouden worden door nieuwbouw.

Behoud van de Markt als open plein decentraal geplaatst standbeeld. Behoud van de tweeledige structuur van de Burg die historisch is gegroeid: enerzijds bestaande uit een open plein met kasseien en anderzijds een plein voorzien van bomen.

Er wordt voorzien in aangepast beheer van de zitbanken op de Burg en de straatlantaarns op de Markt en de Burg. Er wordt voorzien in het behoud en aangepast beheer van het standbeeld van Jan Breydel en Pieter de Coninck op de Markt en de pomp op de Eiermarkt. Op de Burg aangepast beheer van de opgaande bomen.

Rekening houdend met de hoge archeologische erfgoedwaarde dient het bodemarchief zoveel mogelijk in situ bewaard te blijven; ingrepen met impact in de bodem dienen tot een minimum beperkt te blijven. Indien ze alsnog onafwendbaar zijn moeten voldoende maatregelen worden voorzien om een ongedocumenteerd verlies van waardevol archeologisch erfgoed te vermijden, zoals een archeologische opgraving of een begeleiding van de werken

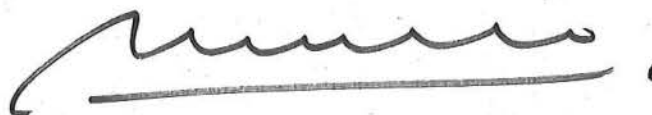
Art. 5. Voor de volgende handelingen moet een toelating worden aangevraagd:

- 1° het plaatsen, slopen, verbouwen of heropbouwen van een constructie;
- 2° het verwijderen, vervangen, wijzigen of verstevigen van constructieve elementen;
- 3° het verwijderen, vervangen of wijzigen van historische materialen en het toepassen van behandelingen met als doel de historische materialen te reinigen, te herstellen, te verduurzamen of te beschermen tegen verweer en aantasting;
- 4° het uitvoeren van de volgende werken aan het dak en de buitenmuren van constructies:
  - a) het verwijderen, vervangen of wijzigen van dakbedekking en gootconstructies;
  - b) het verwijderen van voegen en het hervoegen;
  - c) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van de kleur, textuur of samenstelling van de afwerkingslagen;
  - d) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van buitenschrijnwerken, deuren, ramen, luiken, poorten, inclusief de al dan niet figuratieve beglazing, beslag, hang- en sluitwerk;
  - e) het aanbrengen, verwijderen, vervangen of wijzigen van aard- en nagelvaste elementen, smeedijzer en beeldhouwwerk, inclusief nieuwe toevoegingen;
  - f) het aanbrengen, vervangen of wijzigen van opschriften, publiciteitsinrichtingen of uithangborden;
- 5° het uitvoeren van de volgende omgevingswerken:
  - a) het plaatsen of wijzigen van bovengrondse nutsvoorzieningen en leidingen;
  - b) het plaatsen of wijzigen van afsluitingen;
  - c) het aanleggen, structureel en fundamenteel wijzigen of verwijderen van verhardingen, wegen, paden en groenaanleg;
  - d) het rooien, vellen, beschadigen en/of vervangen van bomen en struiken, en elke handeling die een wijziging van de groeiplaats en groeivorm van de bomen en de struiken, tot gevolg kan hebben;
  - e) het aanleggen of wijzigen van verharding;
  - f) het plaatsen of wijzigen van straatmeubilair, met uitzondering van niet-aard- en niet-nagelvaste elementen en verkeersborden vermeld in artikel 65 van het Koninklijk Besluit van 1 december 1975 houdende algemeen reglement op de politie van het wegverkeer en van het gebruik van de openbare weg;
  - g) het aanleggen van sport- en spelinfrastructuur of parkeerplaatsen;
  - h) het fundamenteel en structureel wijzigen van de historische aanleg van de Burg en de Markt;
  - i) het wijzigen van het microreliëf;
  - j) de aanmerkelijke reliëfwijziging van de bodem.

Er is geen toelating vereist voor het onmiddellijk nemen van passende consolidatie- en beveiligingsmaatregelen in geval van nood, noch voor de uitvoering van regulier onderhoud van beschermde goederen.

Brussel, 15 MAART 2017

De Vlaamse minister van Buitenlands Beleid en Onroerend Erfgoed,

A handwritten signature in black ink, consisting of a series of connected loops and a long horizontal stroke at the bottom.

Geert BOURGEOIS